

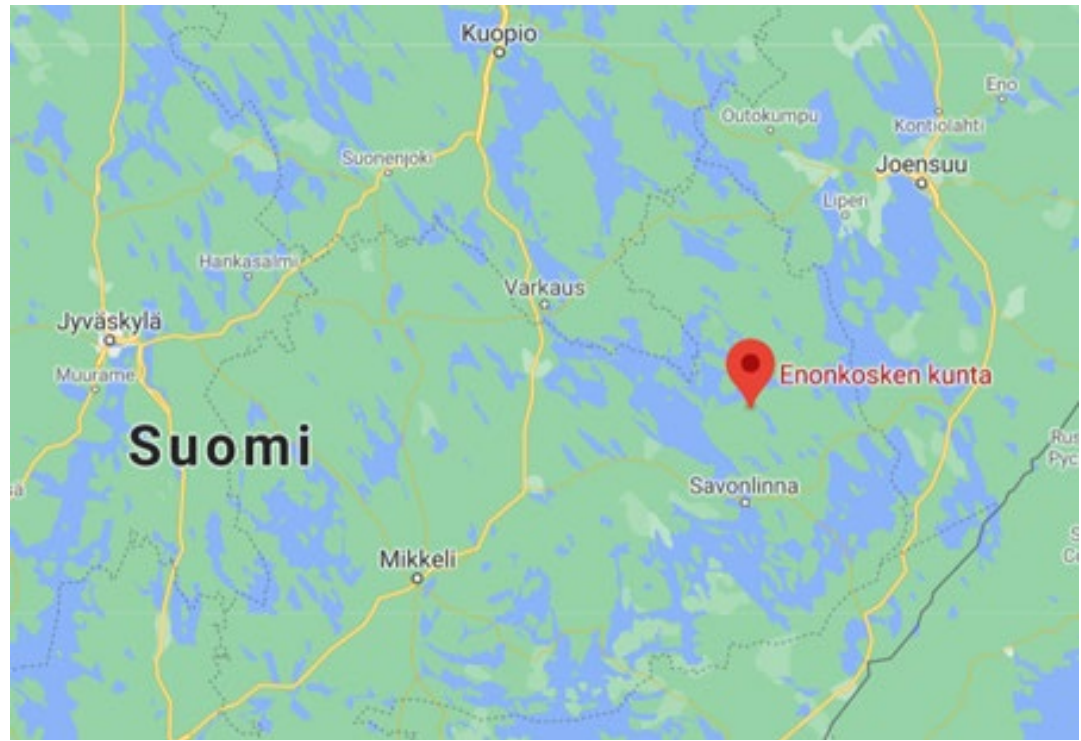
Liikuttavan onnellinen Enonkoski

Minna Laurio
kunnanjohtaja

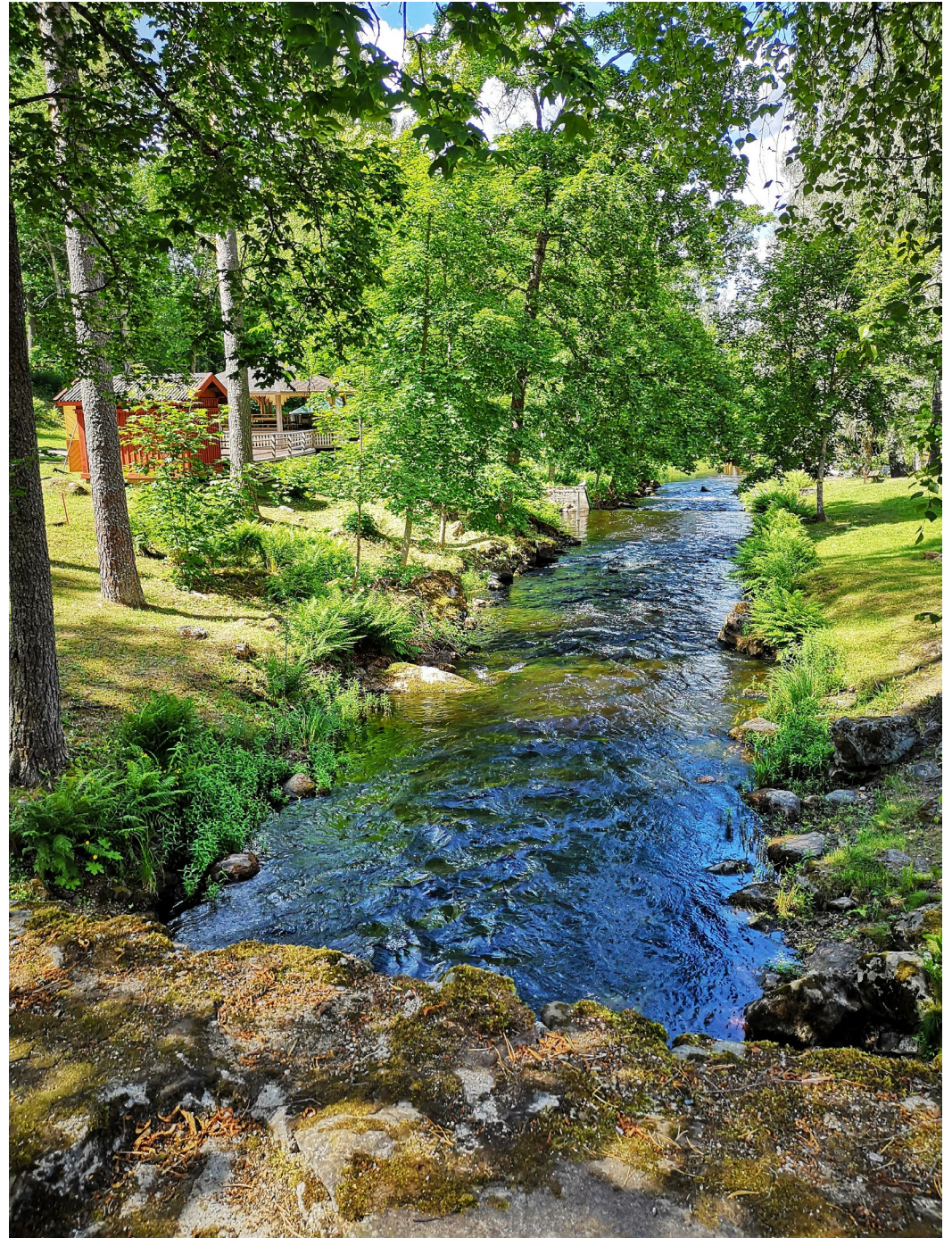
Enonkoski

Enonkoski

- saaristokunta, Saimaan rannalla, Savonlinnan kaupunki ympäröi, Koloveden luonnonsuojelualue
- osa Etelä-Savon maakuntaa, väestöltään pienin kunta
- perustettu 1882 - 140 vuotta 2022, asutusta jo kivikaudella
- pinta-ala 452 km², josta 323 km² maata, loput vesistöä, rantaviivaa 840 km, suojeltua n. 26 %
- väestö 1 350
- idyllinen kunta, tunnettu erityisesti elinvoimasta, luonnosta, tapahtumista
- hyvät peruspalvelu (sote, koulu, päiväkoti, liikuntapaikat, kirjasto)
- ainutlaatuinen luonto, rauhallisuus, yhteisöllisyys, turvallisuus, erityisesti perheet huomioitu
- vastuullinen toiminta, tasapainossa oleva talous , itsenäisyys

Enonkosken kuntastrategia

- **Enonkosken kuntastrategia 2022-2025 on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan**
- **pitkän tähtäyksen päätöksentekoa ja toimintaa ohjaava tulevaisuuden suunta tai kantava idea**
- **strateginen päätös tai toimenpide on sellainen, joka vie kuntaa kohti strategiassa määriteltyä suuntaa tai ideaa**
- **Enonkosken kunnan visio 2022-2025 on ”Liikuttavan onnellinen Enonkoski”**
- **Strategian arvot**
 - **annamme ideoita**
 - **teemme yhteistyötä**
 - **olemme luotettavia**

Enonkosken kuntastrategia

- Elinvoimaisen Enonkosken päämäärät ovat
 - Enonkoski näkyy ja kuuluu
 - Aktiiviset kuntalaiset
 - Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski
 - Tunnettu matkailu- ja luontokohde
 - Oppiminen ja koulutus

<https://enonkoski.fi/wp-content/uploads/2022/03/Enonkosken-kuntastrategia-2022-2025.pdf> ja toimeenpano-ohjelma

<https://enonkoski.fi/wp-content/uploads/2022/09/Strategian-toimeenpano-ohjelma-6.9.2022.pdf>

Enonkosken kunnan kuntastrategia 2022-2025

Visio *Liikuttavan onnellinen
Enonkoski*

Arvot

Annamme ideoita

- Osallistuva ideointikulttuuri kuntalaisille, henkilökunnalle ja luottamushenkilöille
- Ideoiden vastaanottamisen taidot
- Ideoiden käsittelyn vahvistaminen

Teemme yhteistyötä

- Asiakkaan, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden välinen yhteistyö
- Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö
- Verkostoituvaa elinkeinoyhteistyötä

Olemme luotettavia

- Avoimuus ja ajoissa aloittaminen
- Lupausten pitäminen ja päätöksiin sitoutuminen
- Turvallisuuden vaaliminen
- Taloudellinen luotettavuus

Elinvoimaisen Enonkosken päämäärät ovat

Enonkoski näkyy ja kuuluu

Jatkamme myönteisen kuntakuvan välittämistä itsestämme ja toiminnastamme niin kuntalaisille, vapaa-ajan asukkaille kuin kunnassa vierailleville. Vaalimme elinvoimaamme, rikasta tapahtumatarjontaanamme sekä tiedotamme aktiivisesti tapahtumistamme ja käyntikohteistamme.

Aktiiviset kuntalaiset

Täällä on tilaa luovuudelle! Kunta tukee yhdistyksiä ja yhteisöjä toiminnassaan ja tapahtumien järjestämisessä. Luomme uusia toimintatapoja ja -mahdollisuuksia omatoimisuuden ja aktiivisuuden lisäämiseksi. Annamme mahdollisuuden osallistua, liikkua ja harrastaa sekä haluamme olla saavutettavissa kaikille.

Itsenäinen ja yhtenäinen

Enonkoski

Toimintamme Enonkosken kunnassa on määrätietoista ja tavoitteellista. Huolehdimme tasapainoisesta kuntataloudesta jotta itsenäisyytemme säilyy jatkossakin. Maailman ja olosuhteiden muuttuessa uudistamme palvelujamme. Kannustamme yrittämiseen ja tarjoamme apua.

Tunnettu matkailu- ja luontokohde

Vaalimme rikasta historiaamme ja kulttuuriperintöämme sekä viestimme siitä muille. Saimaan saaristokuntamme kohteet houkuttelevat matkailijoita ja yrittäjiä, pidämme heistä hyvää huolta. Tahdomme pysyä edelleen turvallisena, rauhallisena ja viihtyisänä ympäristönä asukkaiden ja vapaa-ajan viettäjiä iloksi ja lisäämiseksi.

Oppiminen ja koulutus

Takaamme kaikille avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet kunnassamme. Tarjoamme mahdollisuuden kuntalaisille pysyä kiinni nykyajan tekniikassa ja digitaidoissa.

Enonkosken väestö 1993-6/2023 ja väestöennuste vuoteen 2040

Vuosi	1993	2003	2013	6/2023
Väestö	2 186	1 747	1 522	1 322

Enonkosken väestö 1993–6/2023

Lähde ©; THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023

Väestö 12/2022	2025	2030	2035	2040
1 341	1 300	1 230	1 158	1 099

Enonkosken väestöennuste 2025-2040

Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 30.9.2021

Väestöosuuden prosentteina Enonkoskella 2022

- lapset ja nuoret 0 - 14 – yht. 174 henkilöä (13 %)
- aikuiset 15 to 64 – yht. 649 henkilöä (48,4 %)
- 65 vuotta täyttäneet - 518 henkilöä (38,6 %)
- Väestöennuste vuoteen 2030
 - 0 - 14 vuotiaat 9,3 % (114 henk.)
 - 15 - 64 vuotiaat 46,8 % (576 henk.)
 - 65 täyttäneet 43,9 % (540 henk.)

Demografinen huoltosuhde

Huoltosuhde	1992	2002	2012	2022
Enonkoski	61,7	63,7	78,1	106,6
Finland	49,1	49,6	54,3	62,3

Demografinen huoltosuhde Enonkoskella ja Suomessa 1992-2022

Lähde ©; THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005 – 2023

Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Enonkosken talous 2022

- v. 2020 tilinpäätös ylijäämäinen 1,2 milj. euroa ja vuonna 2022 ylijäämää n. 780 000 €
- v. 2021 vuosikate 1,3 M€
- vuosipoistot 545 486 euroa
- palvelut ja ostot n. 8,4 M€
- sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut n. 6,7 M€ (52 % toimintakuluista)
- velaton kunta

Elinvoima ja talous Enonkoskella

- yli 700 vapaa-ajanasuntoa
- arvion mukaan kausiväestöä on kesäaikana Enonkoskella enemmän kuin vakituksia asukkaita
- Telia Growd Insights-tutkimus (perustuu matkapuhelinverkkoliikenteeseen) osoittaa, että v. 2021 heinäkuussa yhden päivän aikana Enonkoskella oli 5 000 ihmistä (vähintään 20 min.)
- Elinkeinorakenne
 - yksityiset palvelut 33 %
 - julkiset palvelut 32 %
 - alkutuotanto 20 %
 - kauppa 7 %
 - jalostus 6 %

Työpaikat, työvoima ja työttömyys

- **koulutusaste 65 % (15 vuotta täyttänyt väestö)**
- **työpaikkoja noin 360**
- **työvoima noin 470 henkilöä**
- **työttömyysaste noin 10 %**
- **pitkäaikaistyöttömyys (matala koulutustaso, terveydentila, elämänhallinnan ongelmat) ja rakenteellinen työttömyys (kohtaanto-ongelma)**

Riskit/mahdollisuudet Enonkoskella

- talous
- sote- ja pelastustoimen uudistus v. 2023 → Etelä-Savon hyvinvointialue
- miten sote-palvelut järjestetään tulevaisuudessa, mikä osa rahoituksesta jää kuntien muiden palveluiden tuottamiseen, kun sote ja pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueille?
- muut peruspalvelut (mm. päivähoito, kirjasto, liikunta- ja kulttuuripalvelut) jäävät kuntaan
- kuntaan jää myös terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- digitalisaatio
- kunta-alan henkilöstön saatavuus
- ikääntyminen
- maahanmuutto
- ¹⁵työttömyys

Mahdollisuudet

- perheiden tukeminen, hyvä paikka lapsiperheille
- Kyllikki Östringin testamenttivarat, noin 1,3 M€ (osakkeet, rahastot, raha jne.) lastensuojelu ja lapsiperheiden sosiaalityö sekä ikääntyneiden kulttuuri- ja virkistystoimintaan
- maahanmuutto
- digitalisaatio
- positiivinen ja yhtenäinen kuntakuva
- Enonkosken täytyy olla näkyvillä, hyvä julkisuuskuva
- lähes maksuttomat liikuntapaikat
- monipaikkainen asuminen
- kuntastrategia 2022-2025

Kuntien älykäs sopeutuminen

- miten kunta voi pärjätä, mikäli väestö koko ajan vähenee?
- vähenevä väestö → vaikutus mm. asuntojen hintoihin, julkiseen liikenteeseen ja investointeihin
- kunnan tulee myös sopeuttaa toimintojaan
- väestön ikääntyminen → vaikutus sote-kustannukset
- väestön ikääntyminen ei ole ongelma, jos ikääntyneet pysyvät terveinä ja toimintakykyisinä!
- jos väestö vähenee → vaikutus lapsiperheiden palveluihin mm. koulut, päiväkodit
- Enonkosken kunnalle samat vaatimukset kuin isommilla kunnilla ja kaupungeilla mm. lainsäädäntö, palvelut
- henkilöstön saatavuus tulee haasteeksi
- kuntalaisilla on oikeus saada samat julkiset palvelut, kuin isommissa kaupungissa → miten tuotetaan palvelut haja-asutusalueille tulevaisuudessa jos väestö vähenee ja verotulot vähenevät?
- *“Aluekehittämisessä ajatustapa on ollut (aikaisemmin) aina tavoitteellinen kasvu. Kun ajatusmalli on kasvuorientoitunut, on vaikea kääntää ajatusta älykkääseen sopeutumiseen. Usein kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt kyllä ymmärtävät sopeuttamistarpeen, mutta erityisesti poliitikkojen on vaikea sanoa se ääneen/hyväksyä tosiasiaa.” (Itä-Suomen yliopisto, professori Teemu Makkonen)*

Mitä älykäs sopeutuminen on tarkoittanut tai tarkoittaa Enonkoskella

- **1950-luvulla Enonkoskella oli 7 koulua, 1990-luvulla 4 koulua ja nyt vain yksi, koululaisten lukumäärä Enonkoskella on kasvanut viime vuosina!**
- **2022 vain yksi päiväkotiki, lapsia myös Savonlinnasta hoidossa**
- **kirkonkylässä on riittävästi senioreille soveltuvia asuntoja, kävelymatkan päässä palveluista**
- **julkisten liikenteen puute → liikkumiseen tarvitaan omaa autoa**
- **ikäntyneille julkisen liikenteen puute voi aiheuttaa vaikeuksia palveluihin pääsyyn, erityisesti jos asuu haja-asutusalueella ja ikäntynyt ei pysty itse enää ajamaan autoa → paineet kotiinvietyihin palveluihin**
- **vapaa-ajanasukkaat ovat tärkeä voimavara kunnalle → tuovat kuntaan elinvoimaa, osallistuvat tapahtumiin, yhteistyö paikallisten asukkaiden kanssa, käyttävät palveluita**

Mitä älykäs sopeutuminen on tarkoittanut tai tarkoittaa Enonkoskella?

- vaikka väestö vähenee, onko pienissä kunnissa asukkaiden elämänlaatu parempaa
- vahvemmat sosiaaliset verkostot?
- asukkaat Enonkoskella pääosin hyvin tyytyväisiä palveluihin (mm. sote-palvelut, koulu, päivähoito, liikuntapaikat)
- onko matkailu pienten kuntien mahdollisuus?
- on tärkeää käydä keskustelua:
 - mikä tekee Enonkoskesta hyvän paikan asua ja elää?
 - mikä pitää nykyiset asukkaat Enonkoskella?
 - miksi asukkaat jättävät Enonkosken? Onko jotain, mitä täältä puuttuu?
 - mitä Enonkoski voi tarjota uusille, kuntaan muuttaville asukkaille?

enonkoski.fi

